SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za komparativnu književnost i informacijske nauke				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Obrada dokumenata u baštinskim ustanovama				
Šifra/kod	FIL KOI 240	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	3 ECTS
Ciklus studija	I	Semestar	IV	Ak. Godina Npp 2019/2020	2026/2027. 2027/2028.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Doc. dr. Džejla Khattab			
	Kontakt podaci	Kabinet:159 Email: dzejla.khattab@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 172	Termin konsultacija	Dostupno na: Kabinetske konsultacije	
Saradnik/ca	Ime i prezime	/			
	Kontakt podaci	/	Termin konsultacija	/	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 1 + vježbe 2 + informacijska praksa 1 = 4				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Sastoji se od tri segmenta – predavanja, vježbi i informacijske prakse. *Predavanja:* Standardi metapodataka u baštinskim ustanovama. Uvod u razvoj online kataloga (tri generacije online kataloga). Formati za strojno čitljivu katalogizaciju UNIMARC i srodni formati. UNIMARC: nastanak, zadaci i razvoj. UNIMARC i standardizacija. Opis formata UNIMARC za bibliografske baze podataka i za pregledne kataložne jedinice i uputnice. Programi kooperativne katalogizacije. Dublin Core i VRA Core. Upoznavanje s metapodacima Encoded Archival Description (EAD) relevantnim za arhivsku građu. CIDOC – smjernice za podatke o muzejskom predmetu. Predstavljanje koncepta Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa (FRBR) i IFLA LRM. *Vježbe:* Nastavlja se savladavanje praktičnog rada na izradi kataložnog zapisa prema ISBD-u započeto u okviru kolegija Bibliografska kontrola I, s ciljem pripreme za praktični dio ispita. *Informacijska praksa:* Studenti/ice praksu provode u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine s ciljem upoznavanja rada u COBISS sistemu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti/ce će steći osnovna znanja vezana za standarde i modele za obradu dokumenata u baštinskom sektoru. Posebna pažnja bit će posvećena bibliotečkim standardima koji omogućavaju upravljanje i pretraživanje dokumenata u mrežnom okruženju.				
Ishodi učenja	Znanje: poznavati strukturu zapisa formata Konsolidirani ISBD, UNIMARC/B, UNIMARC/A i MARC 21, EAD, CIDOC; prepoznati i opisati temeljne pojmove iz IFLA-inih studija porodice FRBR-a. Vještine: povezivati teorijske principe i konceptualne modele sa stvarnim i savremenim				

	problemima u organizaciji i upravljanju informacijama i znanjem u baštinskim ustanovama. Kompetencije: izraditi kataložni zapis koristeći ISBD standard.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Predavanja: Upoznavanje sa sadržajem kolegija, načinom rada, studentskim obavezama i literaturom. Vježbe: Upoznavanje sa načinom rada i organizacijom vježbi. Ponavljanje osnova ISBD opisa iz kolegija Bibliografska kontrola I.
2.	Predavanja: Standardi metapodataka u baštinskim ustanovama: biblioteke, arhivi i muzeji – pregled. Vježbe: Ponavljanje: opis monografskih publikacija i autorske odrednice.
3.	Predavanja: Historijski razvoj OPAC-a: tri generacije online kataloga. Vježbe: Korporativne odrednice (1. dio).
4.	Predavanja: Formati za strojno čitljivu katalogizaciju: UNIMARC i srodni formati – nastanak, zadaci, razvoj i standardizacija. Vježbe: Korporativne odrednice (2. dio).
5.	Predavanja: UNIMARC/B (1. dio): struktura zapisa i osnovni blokovi. Vježbe: Opis zbornika (1. dio).
6.	Predavanja: UNIMARC/B (2. dio): format za bibliografske baze podataka. Vježbe: Opis zbornika (2. dio).
7.	Predavanja: UNIMARC/A: format za normativne podatke. Osvrt na MARC 21. Vježbe: Čitanje UNIMARC zapisa i izrada ISBD zapisa na temelju UNIMARC zapisa.
8.	**Polusemestralna provjera znanja (prvi parcijalni ispit)**
9.	Predavanja: Programi kooperativne katalogizacije (COBISS.net). Vježbe: Opis serijskih publikacija (1. dio).
10.	Predavanja: Dublin Core: format za deskriptivne metapodatke – namjena, karakteristike i elementi. Vježbe: Opis serijskih publikacija (2. dio).
11.	Predavanja: VRA Core: opis djela vizuelne kulture i njihovih prikaza. Vježbe: Zadaća: opis istog objekta prema ISBD-u i prema Dublin Core ili VRA Core standardu – poređenje.
12.	Predavanja: Uvod u FRBR i IFLA LRM: konceptualizacija bibliografskog univerzuma. Vježbe: Ovladavanje vještinama katalogizacije na odabranom korpusu građe.
13.	Predavanja: Muzejska dokumentacija: CIDOC-ove smjernice za podatke o muzejskom predmetu. Vježbe: Ovladavanje vještinama katalogizacije na odabranom korpusu građe.
14.	Predavanja: Arhivistički opis i Encoded Archival Description (EAD). Vježbe: Priprema za praktični ispit: ponavljanje svih vrsta zapisa i odrednica.
15.	**Polusemestralna provjera znanja (drugi parcijalni ispit)**
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	**Završni ispit za studente/ice I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu**

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Način izvođenja nastave: predavanja, vođene praktične vježbe i informacijska praksa u biblioteci. Nastavni materijal je pohranjen na sistemu učenja na daljinu BISER (http://biser.ff.unsa.ba/).
Obaveze studenata/tica i elementi praćenja rada studenata/tica u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta/ice se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Pohađanje nastave	10 max	10%
2.	Aktivnost na vježbama	10 max	10%
3.	Prva polusemestralna provjera znanja	20 max	20%
4.	Druga polusemestralna provjera znanja	20 max	20%
5.	Praktični dio ispita	40 max	40%
	Ukupno: 100 bodova		100%

Studenti i studentice su dužni/e polagati dva testa u toku semestra (osma i petnaesta sedmica). Prvi test obuhvata gradivo obrađeno do osme nastavne sedmice, a drugi gradivo obrađivano od devete sedmice do kraja semestra. Smatra se da je student/ica savladao/la gradivo ispitivano parcijalnim ispitom ukoliko je ostvario/la 55% od ukupnog broja bodova. Student/ica koji/a nije prešao/la prag od 55% na prvom parcijalnom ispitu ne može pristupiti drugom parcijalnom ispitu i oba segmenta polaže u terminima završnih ispita. Na završnom ispitu student/ica može dobiti onoliko bodova koliko je predviđeno silabusom za provjeru znanja na parcijalnim ispitima.
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti/ce postižu na sljedeći način:

- Studenti i studentice su dužni/e uredno pohađati nastavu (maksimalno 10 bodova, minimalno 6 bodova).
- Aktivnost na vježbama podrazumijeva izradu dvije zadaće tokom semestra (maksimalno 10 bodova):
  - izrada ISBD zapisa na osnovu datog UNIMARC zapisa;
  - opis istog objekta prema ISBD-u i prema Dublin Core ili VRA Core standardu, s poređenjem.
- Prva i druga polusemestralna provjera znanja sastoje se od testova znanja bodovanih sa maksimalno 20 bodova po testu (minimalno 11 bodova po testu). Testovi uključuju i izradu ISBD zapisa na osnovu datog UNIMARC zapisa.
- Praktični dio ispita je obavezan i predstavlja rad na katalogizaciji građe korištenjem ISBD standarda (ukupno pet dokumenata). Ocjenjuje se na sljedeći način (maksimalno 40 bodova, minimalno 22 boda):
  - a. pravilna izrada odrednica – maksimalno 15 bodova;
  - b. pravilan kataložni zapis – maksimalno 25 bodova.
- Praktični dio ispita polaže se nakon završetka nastave, u terminu koji se naknadno utvrđuje u skladu s rasporedom nastave i ispitnih rokova. Obuhvata gradivo vježbi iz kolegija Bibliografska kontrola I i Obrada dokumenata u baštinskim ustanovama.

Minimum – 55 bodova, maksimum – 100 bodova.

Za vanredne studente/ice bodovat će se prisustvo konsultacijama i radnim subotama. Termini susreta sa vanrednim studentima/cama radnim subotama planirat će se prema rasporedu rada sa vanrednim studentima/cama.

	Napomena: Način ocjenjivanja je izmijenjen u odnosu na NPP.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	*Obavezna:* • DCMI Metadata Terms. Dublin Core Metadata Initiative. https://www.dublincore.org/specifications/dublin-core/dcmi-terms/ • IFLA-in knjižnični referentni model: konceptualni model za bibliografske informacije / urednička skupina Pat Riva, Patrick Le Bœuf i Maja Žumer; prijevod Mirna Willer, Ana Barbarić. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2020. • ISBD: međunarodni standardni bibliografski opis. Preporučila Skupina za pregled ISBD-a, odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju; prevela i predgovor napisala Ana Barbarić. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2014. • Priručnik za UNIMARC. Bibliografski format / prevela i priredila M. Willer. 2. hrvatsko izd. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna biblioteka: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 1999. • Priručnik za UNIMARC. Format za normativne podatke / priredila Međunarodna federacija bibliotečkih udruženja i institucija; prevela i priredila Ljiljana Kovačević; redaktor prijevoda Gordana Popović Bošković. Beograd: Narodna biblioteka Srbije, 2004.
	Dopunska: 1. Barbarić, A. Povijesni razvoj OPAC-a. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 46, 3–4 (2003), str. 48–58. 2. Encoded Archival Description Tag Library. Version EAD3. Chicago: Society of American Archivists, 2015. https://www2.archivists.org/sites/all/files/TagLibrary-VersionEAD3.pdf 3. Khattab, Džejla. Načela strukturnoga modeliranja bibliografskih podataka za bosanskohercegovačke vakufname: doktorski rad. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2022. https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:813272 [Odabrana poglavlja]. 4. Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove podatkovne kategorije. // Vijesti muzealaca i konzervatora, 1-4(1999). 5. Smjernice za izradu preglednih kataložnih jedinica i uputnica. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1990. 6. Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa: završni izvještaj (IFLA-ina Studijska skupina za uvjete za funkcionalnost bibliografskih zapisa). Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. 7. VRA Core. Library of Congress. https://www.loc.gov/standards/vracore/ 8. Willer, M. UNIMARC u teoriji i praksi. Rijeka: Benja, 1996.
Napomene	- Uz obaveznu i dopunsku literaturu pojedine teme zahtijevat će uvođenje dodatne literature. - Ocjena se izvodi zbrajanjem svih bodova osvojenih tokom semestra. Svaki element ima propisani minimum bodova koji moraju biti osvojeni kako bi se ti bodovi uzeli u obzir. - Pripreme za ispitne aktivnosti i sami ispiti ne ulaze u bodovanje prisustva. - Informacijska praksa organizira se u dogovoru s Nacionalnom i univerzitetskom bibliotekom Bosne i Hercegovine, u skladu s raspoloživim terminima.

	- Studenti/ce mogu koristiti alate umjetne inteligencije u akademske svrhe u skladu sa Politikom korištenja umjetne inteligencije u akademskim aktivnostima studenata Univerziteta u Sarajevu.